

Oogstdankviering zondag 6 november 2022 mmv Laurentiusgilde en Proost

Inleiding

Het was een lange traditie dat op de laatste zondag van de septembermaand in de binnenstad – in de kerk van 't Heike naast het bestuurscentrum van onze stad een dankdienst plaatsvond voor de oogst. En dat moest dan ook een heel weekend gevierd worden op het culinaire plein tussen de kerk en het voormalige paleis van Willem II (niet de voetbalclub maar de koning)

Een jaarlijkse viering om te danken voor de groeikracht en het oogsten van de productie. En dat gaat tegenwoordig gepaard met heel wat vragen en problemen. Van graan dat niet geëxporteerd kan worden, van groeiende milieueisen vanwege stikstofuitstoot en ga zo maar verder.

Vanuit de christelijke traditie en puttend uit de inspiratiebronnen van De Bijbel komen we woorden als 'zaaien' en 'oogsten' dikwijls tegen. We vinden er allerlei verhalen van oogstfeesten. Dat is eigenlijk helemaal niet zo verwonderlijk. Toen het volk van Israel eindelijk in het beloofde land kwam werden de meeste mannen boeren van beroep en hun vrouwen boerin. Zaaïen en oogsten zijn dan hun deel: Graan, groenten en fruit. Wanneer de oogst was binnengehaald, werd op plechtige wijze een gedeelte naar de tempel gebracht om God, de Schepper van al het goede, te bedanken. Een oogstfeest als dank.

In 2019 is de traditie na onderbreking van enkele jaren weer opgepakt. Corona zorgde er echter voor dat we weer enkele jaren moesten wachten.

Vandaag – niet eind september maar ruim een maand later – zijn we weer in staat om te danken voor de oogst en het te vieren. Niet in de binnenstad maar in het kleurrijke Tilburg-Noord, waar zich de wereldbevolking als een smeltkroes heeft gevestigd.

Bij dit vieren wil ik u allen welkom heten. Welkom aan de wijnbaron en wijnbarones, welkom aan het Laurentius gilde, welkom u trouwe zondagse kerkgangers of u die speciaal voor vandaag bent gekomen. Kortom welkom aan u allen in de naam van onze God die wij noemen: Vader, Zoon en heilige Geest.

Verkondiging door Denis Hendrickx

Aan het einde van het groeiseizoen wordt telkens weer de balans opgemaakt van wat het land en de noeste arbeid ons geschonken heeft. Er is weer zoveel moois aan voedsel en drank waarvoor we dankbaar kunnen zijn en wat we met elkaar kunnen en mogen delen. En dat geldt dan niet alleen van wat we hebben, maar ook van wie we zijn. Eerlijk delen van schoon water en schone lucht, van voedsel het draagt bij aan vrede op aarde.

Al wat leeft deelt dezelfde levensadem. Door die levensadem, maar ook door schoon water, schone lucht en vruchtbaar land zijn we allen met elkaar verbonden én met de planten en de dieren om ons heen. Ook zij delen in dezelfde lucht, hetzelfde water en dezelfde aarde. Alle schepselen op aarde zijn er voor het leven afhankelijk van en afhankelijk van elkaar. Daarom moeten we de waarde van het land kennen en eerbied hebben voor moeder aarde. Heel vaak wordt de mens de kroon op de schepping genoemd. Maar het is een misverstand om dit gelijk te stellen aan heerser over de aarde bedwinger van de natuur, bezitter van de grond, van het gewas en het veel, have en goed. Dit brengt namelijk met zich mee dat de mens, - wij dus – geneigd zijn om ons een groter deel van moeder aarde toe te eigenen dan waar we recht op hebben. Ook onze economische groei drang draagt hieraan bij. De vraag is dan ook 'Is er een keer ? Wie keert dat tij ? Wie keert zich om ? Wie weerstaat ? Wij zullen pas mens worden als wij ons weer verbonden weten met de aarde.

Hoe moeten we omgaan met belemmeringen om voedsel op de noodzakelijke plaatsen te krijgen ? Hoe verhoudt zich de groeiende armoede op aarde met het wapengekletter in delen van de wereld met als gevolg een explosieve groei van de wapenindustrie: middelen voor vernietiging van leven.

Hoe moeten we de huidige en toekomstige wereldbevolking voeden als er nog 2 miljard mensen bijkomen ? Het is een vraag waar veel landbouwkundige wetenschappers en veel andere mensen

zich mee bezighouden. In de afgelopen decennia werd gedacht en voorgehouden dat de oplossing vooral gezocht moest worden in schaalvergroting en genetisch gemanipuleerde gewassen. En andere groep zegt dat als we de wereldvoedselproductie eerlijk zouden verdelen dat er dan voor iedereen genoeg te eten zou zijn. Die eerlijke verdeling is echter nog niet in zicht. We zeggen wel vaak dat het makkelijker is te geven van overvloed, maar dat blijkt toch niet helemaal zo te zijn. Het is vaak juist zo dat hoe meer we hebben, hoe moeilijker we het vinden om te delen. Zijn we dan zo gehecht aan bezit? Of zijn we bang dat we er dan zelf te veel op achteruit gaan?

De arme weduwe uit het evangelie gaf alles wat ze had. Alles waar ze van moest leven. Haar vertrouwen in God moet onvoorstelbaar groot geweest zijn om zo iets te kunnen doen. De mensen van de agrarische sector – wereldwijd – geven in feite ook hun leven voor het produceren van voedsel en drank. De meesten kiezen met hart en ziel voor hun dagelijks werk. Hun bestaan is een manier van leven om in samenspel met de gaven die God geschonken heeft, schone lucht, water, aarde en licht voedsel te produceren en zo toekomst te zaaien. Gezond voedsel waar wij van kunnen leven. Daar mogen we misschien best wel eens wat vaker bij stil staan en dankbaar voor zijn. Heel vaak hoor je van de bewerkers van de aarde, de verzorgers van dieren en planten dat hun drijfveren toch ook vooral zijn hun verantwoordelijkheidsgevoel voor mens, dier, plant en omgeving en het besef dichterbij de kern van het leven te komen. En is dat niet bijzonder en mooi. Want heeft geloven niet alles te maken met de zoektocht naar de kern van het leven, naar zingeving?

En laten we ons overigens ook realiseren dat het woord zaaien zeker niet alleen gebruikt wordt om alleen maar iets positiefs uit te drukken. Mensen zaaien paniek of twijfel, om nog maar niet te spreken van terroristen die dood en verderf zaaien. De sociale media, de krant en het journaal zaaien onrust met allerlei berichten over wat er allemaal niet deugd in onze wereld. We krijgen wel eens het gevoel dat het overal een janboel is, en dat iedereen alleen maar uit is op eigen voedsel. Soms staan er leiders op die nieuwe wegen durven in te slaan en mensen weer hoop geven. Denken we maar aan Paus Franciscus met zijn encycliek 'Laudato Si en Fratelli tutti'. Daarin worden behartenswaardige aspecten aan de orde gesteld. Onze mooie planeet is geen gebruiksvoorwerp en de aarde is een gave. Elke plantensoort of diersoort is deel van het web van het leven en onvervangbaar. Zuiver water, de kostbaarste grondstof op aarde en onmisbaar voor al wat leeft. Onze geschonden en mishandelde aarde produceert jaarlijks nog steeds een weelde aan voedsel. Als gemeenschap moeten we zowel het geschreeuw van de aarde als die van de arme horen. Het is de dwingende roepstem van de scheppende God de aarde te zien en te beschouwen als een weelderige tuin van Eden, waarin het goede leven heerst.

Danken voor de vruchten van de aarde, de tafel delen met elkaar, samen het glas heffen het is geen eigen gebeuren van of producenten of consumenten. Het is ons allen gegeven en opgedragen want:

De heer heeft ons tot ons behoud
De goede aarde toevertrouwd
Om zorg te dragen voor elkaar
En oogst te hebben ieder jaar
Heb daarom liefde voor wat leeft
Omdat de Heer zijn leven geeft
Laat niet de grond van ons bestaan
Door ons bederf ten gronde gaan.

Abt Denis Hendrickx